

Uniwersytet Warszawski – badania naukowe

Uniwersytet Warszawski to nie tylko największa polska uczelnia, lecz także najlepszy w kraju ośrodek naukowy. Oprócz 25 wydziałów i 4 szkół doktorskich działa tu około 30 centrów naukowo-dydaktycznych, pracują w nich niemal 4 tys. badaczy i kształci się 2,1 tys. doktorantów. Od 2016 roku UW może posługiwać się wyróżnieniem „HR Excellence in Research” przyznawanym przez Komisję Europejską i potwierdzającym, że uczelnia spełnia standardy Europejskiej Karty Naukowca. W celu jego odnowienia uczelnia złożyła w lutym 2022 roku do Komisji Europejskiej „Strategię HR dla Naukowców” (HRS4R) zawierającą „Analizę luk pomiędzy dzisiejszymi praktykami uczelni a zapisami Karty i Kodeksu”, „Ocenę okresową wraz z Planem Działania na lata 2022–2027” oraz „Kwestionariusz OTM Recruitment”.

Według międzynarodowych rankingów, takich jak Times Higher Education, QS World University Rankings, Academic Ranking of World Universities, UW należy do 3% najlepszych uczelni na świecie. W Shanghai’s Global Ranking of Academic Subjects 2022 znajduje się 10 dyscyplin naukowych prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim. Najwyżej sklasyfikowana została fizyka – w przedziale miejsc 51–75 (w 2021 roku w przedziale 76–100). Wśród polskich uczelni to najwyżej oceniona dyscyplina w rankingu.

Środki na działalność badawczą pochodzą z subwencji Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz grantów zdobywanych w konkursach krajowych i europejskich. Pracownicy Uniwersytetu od początku istnienia Narodowego Centrum Nauki zdobyli łącznie ponad 3 tys. grantów. Uniwersytet jest liderem wśród polskich beneficjentów programu ramowego UE „Horyzont 2020” pod kątem liczby uczestnictw w projektach (121, w tym 26 jako koordynator). Najbardziej prestiżowe europejskie konkursy badawcze organizowane są przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (European Research Council). Pracownicy UW zdobyli 24 z 57 dotacji przyznanych przez ERC polskim instytucjom. Laureaci grantów ERC zajmują się różnorodnymi zagadnieniami, m.in. z zakresu informatyki, astronomii i archeologii – dyscyplin, w których uniwersyteckie zespoły zdobyły ugruntowaną już pozycję w świecie nauki. Wśród nich jest prof. Piotr Sankowski z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki, który zdobył grant ERC trzykrotnie, co jest osiągnięciem w skali całego kontynentu.

W 2019 roku Uniwersytet Warszawski zajął I miejsce w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie MEiN) „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, zdobywając status uczelni badawczej na lata 2020–2026. Uczelnia otrzymuje dodatkowe środki finansowe w ramach IDUB. Finansowane są z nich przedsięwzięcia w ramach 5 priorytetowych obszarów badawczych oraz 70 działań obejmujących m.in. programy wspierające rozwój pracowników, doktorantów i studentów uczelni.

Celem strategicznym Uniwersytetu jest umocnienie pozycji w europejskiej czołówce uczelni badawczych oraz międzynarodowa rozpoznawalność. Wymaga to stałego rozwijania współpracy z najlepszymi ośrodkami na świecie. Uniwersytet współpracuje z ponad 1000 partnerów krajowych i zagranicznych, należy do 100 globalnych sieci naukowych oraz wielu konsorcjów powołanych do realizacji konkretnych projektów badawczych.

UW jest członkiem sojuszu europejskich uniwersytetów badawczych 4EU+ Alliance, który w czerwcu 2019 roku otrzymał status uniwersytetu europejskiego w konkursie Komisji Europejskiej „European Universities” finansowanym z programu Erasmus+. Uczelnie rozwijają współpracę w zakresie badań, kształcenia oraz inicjatyw związanych ze społeczną odpowiedzialnością nauki. 27 lipca

2022 roku *One Comprehensive Research European University* (1CORE), projekt Sojuszu 4EU+, otrzymał dofinansowanie w kolejnym konkursie KE „European Universities”. Zakłada on m.in. przygotowanie wielo- i interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej, innowacyjne kształcenie oparte na badaniach, zintensyfikowanie fizycznej oraz wirtualnej mobilności, a także opracowanie nowej wspólnej infrastruktury cyfrowej. W jego realizacji będzie uczestniczył także Uniwersytet Genewski, który 1 sierpnia 2022 roku dołączył do Sojuszu. Tworzy go obecnie siedem europejskich uczelni: Uniwersytet Genewski (Szwajcaria), Uniwersytet Karola w Pradze (Czechy), Uniwersytet Kopenhaski (Dania), Uniwersytet Sorboński (Francja), Uniwersytet Warszawski (Polska), Uniwersytet w Heidelbergu (Niemcy) oraz Uniwersytet w Mediolanie (Włochy).

UW realizuje projekty w ramach trzech unijnych Wspólnot Wiedzy i Innowacji – EIT Food (projekty w obszarze żywności), EIT Climate (przedsięwzięcia mające na celu łagodzenie skutków zmian klimatu i adaptacja do nich) oraz EIT Raw Materials (projekty w obszarze surowców). 26 października 2021 roku podpisano list intencyjny w sprawie włączenia UW do grona partnerów sieci EIT Health/EIT Health InnoStars.

Uniwersytet Warszawski należy również do grupy uczelni Central European Universities – CE7 (wraz z uniwersytetami z Belgradu, Budapesztu – Eötvös Loránd University – Ljubljany, Pragi, Tartu i Zagrzebia). We wrześniu 2022 roku rektorzy uczelni członkowskich CE7 podpisali porozumienie o partnerstwie z Ligą Europejskich Uniwersytetów Badawczych (League of European Research Universities), odnawiające i wzmacniające ich współpracę. Umowa dotyczy zaangażowania w poprawę warunków do prowadzenia badań i edukacji na poziomie europejskim, stymulowanie współpracy między naukowcami i dydaktykami oraz przedstawianie wspólnych wartości i cech europejskich uniwersytetów badawczych. Sygnatariusze porozumienia sformułowali również listę krótkoterminowych priorytetów dla instytucji Unii Europejskiej.

Na Uniwersytecie działa międzynarodowa agenda badawcza – Centrum Kwantowych Technologii Optycznych, utworzona wspólnie z naukowcami z Uniwersytetu Oksfordzkiego. W ośrodku prowadzone są badania dotyczące wykorzystania zjawisk kwantowych, m.in. superpozycji kwantowych i splątania w technologiach optycznych.

W ostatniej dekadzie, dzięki środkom z funduszy unijnych, przedstawiciele nauk ścisłych i przyrodniczych zyskali doskonale wyposażone laboratoria umożliwiające prowadzenie badań na najwyższym światowym poziomie. W 2016 roku rozpoczęła się realizacja wieloletniego programu rozwoju UW (2016–2027). Ma on na celu wzmocnienie nauk humanistycznych i społecznych, zacieśnianie współpracy między wydziałami, ułatwienie współdziałania z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz sprzyjanie międzynarodowej wymianie akademickiej.

oprac.: Biuro Prasowe UW, 09.2022